Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002060

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ НАВС від 06.08.2025_№ 1045

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бібікова Маргарита Олександрівна

2. Margaryta O. Bibikova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 15-07-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9419

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79, 10.79.47

Тема дисертації:

1. Процесуальне керівництво як форма прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування

2. Procedural guidance as a form of prosecutorial supervision of compliance with laws during pre-trial investigation

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. – Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2025. У дисертації здійснено комплексне дослідження теоретичних засад і практичних проблем процесуального керівництва як форми прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування. Досліджено історичні аналоги функцій та повноважень осіб, які здійснюють прокурорську діяльність у сучасних умовах. З'ясовано, що зародження первинних функцій прокуратури сягає часів розвитку звичаєвого права, коли на рівні звичаю формувалася наглядова функція володарів скіфської держави. Зазначено, що з появою прокурора його діяльність у різні періоди історичного розвитку та в різних державах ототожнювали з реалізацією різноманітних функцій: стеження за оформленням законів, поведінкою людей та посадових осіб у частині виконання законів; представництво інтересів монарха, зокрема в судових процесах; здійснення кримінального переслідування;

подання та супровід публічних скарг, висунення та підтримання обвинувачення від імені держави; дотримання закону під час судового провадження; подання публічної кримінальної скарги тощо. Зауважено, що прокуратура України та її функціональне призначення формувалися в умовах відсутності державної незалежності протягом тривалих історичних періодів, впливу на українське суспільство протилежних за змістом європейських і тоталітарних концепцій. У зв'язку з цим розвиток наглядових функцій прокурора в кримінальному судочинстві запропоновано поділити на два періоди: до здобуття Україною незалежності та після. Відправною точкою для створення незалежної української прокуратури міг би стати 1917 рік, що пов'язаний зі спробою створити власну державність в Україні, а також створенням прокуратури при судах, яка становила автономний державний інститут, що виконував властиві тільки йому функції (переслідування, керівництво процесом проведення дізнання, нагляд за попереднім розслідуванням, направлення справ на розгляд суду). Висвітлено зміст конституційних функцій прокурора в кримінальному провадженні під час здійснення досудового розслідування. На підставі опрацювання концептуальних питань у цій сфері виокремлено найдискусійніші з-поміж них, зокрема щодо: співвідношення функцій процесуального керівництва досудовим розслідуванням і нагляду за додержанням законів у діяльності правоохоронних органів; розуміння змісту конституційної функції прокурора, що полягає в організації досудового розслідування. Позитивно оцінено спроби законодавця визначити такого учасника кримінального провадження, як керівник органу прокуратури, прокурор вищого рівня, і процесуального закріплення за ними організаційних повноважень. Проте аргументовано, що такий підхід можна поділяти не цілком, адже на прокурора вищого рівня чинний Кримінальний процесуальний кодекс України покладає також наглядові повноваження (ст. 294, 308, 312), що суперечить змісту функції організації досудового розслідування.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 081 – Law. – National Academy of Internal Affairs, Kyiv, 2025. The dissertation carries out a comprehensive study of the theoretical foundations and practical problems of procedural guidance as a form of prosecutorial supervision of compliance with laws during pre-trial investigation. Historical analogues of the functions and powers of persons performing prosecutorial activities in modern conditions are studied. It is found that the origin of the primary functions of the prosecutor's office dates back to the times of the development of customary law, when the supervisory function of the rulers of the Scythian state was formed at the level of custom. It is noted that with the emergence of the prosecutor, his activities in different periods of historical development and in different states were identified with the implementation of various functions: monitoring the drafting of laws, the behavior of people and officials in terms of the implementation of laws; representing the interests of the monarch, including in court proceedings; carrying out criminal prosecution; submission and support of public complaints, filing and maintaining prosecution on behalf of the state; compliance with the law during court proceedings; filing a public criminal complaint, etc. It is noted that the Prosecutor's Office of Ukraine and its functional purpose were formed in the absence of state independence during significant historical periods, the influence on Ukrainian society of largely opposite in content European and totalitarian concepts. In this regard, it is proposed to divide the development of the prosecutor's supervisory functions in criminal proceedings into two major periods: before independence and after independence. It is emphasized that the starting point for the creation of an independent Ukrainian prosecutor's office could be 1917, which is associated with an attempt to create its own statehood in Ukraine, and also with the creation of the prosecutor's office at the courts, which was an autonomous state institution that performed only its own functions (prosecution, management of the inquiry process, supervision of the preliminary investigation, referral of cases to court). The content of the constitutional functions of the prosecutor in criminal proceedings during the pre-trial investigation is highlighted. Based on the study of conceptual issues in this area, the most debatable and controversial ones are singled out, in particular regarding: the relationship between the functions of procedural management of pre-trial investigation and supervision of compliance with laws in the activities of law enforcement agencies; understanding the content of the constitutional function of the prosecutor, which consists in organizing the pre-trial investigation. The legislator's attempts to define such a participant in criminal proceedings as the head of the prosecutor's office, a higher-level prosecutor, and the procedural assignment of organizational powers to them are positively assessed. However, we do not fully support such an approach,

because the higher-level prosecutor, along with this, is also assigned supervisory powers by the current Criminal Procedure Code of Ukraine (Articles 294, 308, 312), which contradicts the content of the function of organizing the pre-trial investigation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Bibikova M. Prosecutor's procedural guidance on pre-trial investigation: International experience and national realities. Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs. 2022. № 27 (1). P. 66–72.
- 2. Bibikova M. Genesis of the institute of procedural guidance: Historical and legal aspect. Law Journal of the National Academy of Internal Affairs. 2022. № 12 (2). P. 41–47.
- 3. Бібікова М. О. Форми участі прокурора у процесі доказування на стадії досудового розслідування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2024. № 72. С. 121–125.
- 4. Бібікова М. О. Функціональна спрямованість діяльності прокурора у кримінальному провадженні під час досудового розслідування. Актуальні проблеми держави і права. 2025. Вип. 105. С. 20–28.
- 5. Бібікова М. О. Процесуальна діяльність прокурора щодо спрямування кримінального провадження на стадії досудового розслідування. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 3. С. 390–394.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Никоненко Михайло Якович

2. Myhailo Y. Nykonenko

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цехан Дмитро Миколайович
2. Dmytro M. Tsekhan

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6503-6985

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пономарьова Тетяна Ігорівна
2. Tetiana I. Ponomarova

Кваліфікація: д. ю. н., с.д., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5209-0234

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Римарчук Ольга Вікторівна

2. Olga Rymarchuk

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0062-9645

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хабло Оксана Юріївна

2. Oksana Y. Hablo

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3923-275X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Удалова Лариса Давидівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Удалова Лариса Давидівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Бондар Сергій Володимирович
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна